

Van spoedreparatie tot anti-misbruikregels

Prof. dr. Redmar Wolf, verbonden aan Baker & McKenzie en de VU Amsterdam

NL-bouwterrein wordt EU-bouwterrein

‘De kwalificatie van grond als bouwterrein is fiscaal van belang. Bij overdracht van een bouwterrein is btw verschuldigd en geldt een vrijstelling van overdrachtsbelasting. Bij andere grond is juist overdrachtsbelasting verschuldigd en geldt een btw-vrijstelling. Enige jaren geleden heeft het Europese Hof van Justitie in zijn uitspraak in de zaak Woningstichting Maasdriel een ruime uitleg gegeven aan het begrip ‘bouwterrein’. Volgens het hof is sprake van een bouwterrein bij een onbebouwd terrein dat op het moment van levering bestemd is voor bebouwing. Een dergelijke bestemming moet kenbaar zijn aan de hand van objectieve elementen. Dit kan bijvoorbeeld ook een wilsverklaring van partijen zijn. Het wettelijke begrip bouwterrein was veel beperkter en dus feitelijk in strijd met het Unierecht. Een belastingplichtige kon in voorkomend geval ófwel het ruime EU-bouwterrein ófwel het NL-bouwterrein toepassen. Dit leidde in de praktijk tot onduidelijkheden. Thans wordt de wettelijke definitie in overeenstemming gebracht met het Unierecht. In de praktijk zal dan eerder in het ontwikkelingsproces sprake zijn van de kwalificatie van onbebouwde grond als bouwterrein.’

Wouter Burgerhart, bijzonder hoogleraar Fiscale aspecten van de notariële rechtspraak

Spoedreparatie bedrijfsopvolgingsregelingen

‘Het kabinet past de bedrijfsopvolgingsregelingen in de Successiewet 1956 en de Wet IB 2001 aan naar aanleiding van een arrest van de Hoge Raad van 22 april 2016. In deze uitspraak werden deze regelingen toegepast op een deelneming in een dochtervennootschap waarin de erflater géén indirect aanmerkelijk belang (dus van 5 procent of meer) hield. De reparatie houdt in dat indirect gehouden belangen van minder dan 5 procent in beginsel niet meer tot het ondernemingsvermogen van de deelnemende vennootschap behoren. Het is de zoveelste keer dat met gelegenheidswetgeving wordt gereageerd op kennelijk onwenselijke rechtspraak, terwijl de Hoge Raad niet anders heeft gedaan dan “gewoon” de regels van de

Prinsjesdag

Het kabinet past bedrijfsopvolgingsregelingen in de Successiewet aan, schaft pensioen in eigen beheer af en past het begrip bouwterrein in de omzetbelasting aan aan Europese regels. Ook worden er drie maatregelen voorgesteld die het minder aantrekkelijk maken om via box 2 in een vrijgestelde beleggingsinstelling (VBI) te beleggen. Dit zijn plannen die dinsdag 20 september tijdens Prinsjesdag uit het gouden koffertje werden getoerd. *Notariaat Magazine* vroeg vijf deskundigen naar hun mening.

vermogensetikettering toepassen. Het met één pennenstreek wegschrijven van onwelgevalige situaties miskent het (wettelijk) systeem waarvan de regelingen deel uitmaken. Zo wordt het fiscale onderscheid tussen de IB-ondernemer en Vpb-ondernemer door deze reparatie vergroot. Het ontevreden gevoel over deze maatregel wordt bovendien nog versterkt als men in de Memorie van Toelichting leest dat de wetwijziging nodig is omdat het arrest een forse verruiming van de reikwijdte van de bedrijfsopvolgingsregelingen heeft ten opzichte van de uitleg en de werkwijze van de Belastingdienst. Montesquieu moet zich inmiddels in zijn graf hebben omgedraaid. Ook wordt in de parlementaire toelichting geschermd met een reeds bestaand budgettair belang van enkele tientallen miljoenen op jaarbasis, welk belang nog verder kan oplopen als in de praktijk van het arrest gebruik zal worden gemaakt. Dit roept een gevoel van bangmakerij op, omdat een goede cijfermatige onderbouwing ontbreekt. Angst is een slechte raadgever, zo blijkt wel uit de voorgestelde reparatie. Bezint eer ge begint, zou ik het kabinet willen voorhouden. Nu het nog (anders) kan.’

Maatregelen tegen box 2-beleggen in VBI's

'Kort samengevat zouden er drie wijzigingen komen in het VBI-regime: gelijktrekking van het forfaitair voordeel met het voortaan hoogste forfaitaire rendement in box 3, een op de flits-VBI gerichte anti-misbruikregel en, de belangrijkste wijziging, de verplichte afrekening in box 2 bij verkrijging van de VBI-status van de vennootschap waarin de belastingplichtige een aanmerkelijk belang houdt. Niettegenstaande de oorspronkelijke motivering van de invoering van het VBI-stelsel, zijn veel particuliere beleggingsvennootschappen de afgelopen jaren 'omgezet' in een VBI. Voor degenen die daar tot dusver toe hadden kunnen besluiten en dat niet hebben gedaan, zal de box-2-heffing veelal een onoverkomelijke drempel opwerpen. Dat laatste zal ook gelden voor de nieuwe gevallen waarin pas na inwerkingtreding van deze wijziging sprake zou zijn van VBI-proof vermogen, bijvoorbeeld na verkoop van de onderneming. Vaak ging de omzetting in een VBI gepaard met een herstructurering die uiteindelijk niet in een nv, maar in een open fonds voor gemene rekening met VBI-status uitmondde. Bijkomend voordeel daarvan was dat een dergelijk fonds geen publicatieplicht van jaarstukken kent. Het gesprek ging, naar ik vermoed, dan niet uitsluitend over de cijfer-gedreven fiscale merites van de VBI of de beperkingen van dat

Rudolf Janssen,
specialist financieel
familierecht bij Deloitte
Belastingadviseurs

regime (forfaitair voordeel en beperkingen in vermogenssamenstelling). Belangrijke thema's zullen ongetwijfeld ook zijn geweest de borging van vertrouwelijkheid binnen en buiten familie en/of breder sociaal landschap en de wens om volgende generaties gedoseerd en met beleid in te laten groeien in het bezit. Het aantal particuliere VBI's en de aantallen daarvoor noodzakelijke (vaak als product aangeboden) herstructurerings, afsplitsingen en/of statutenwijzigingen zullen ongetwijfeld afnemen. Dat laat echter onverlet dat, zo verwacht ik, mede door de aanstaande invoering van het UBO-register, de adviesbehoefte rondom bredere thema's als vertrouwelijkheid en beleidsmatige vermogensovergang ook in de notariële context alleen maar zal toenemen.'

Bas Dieleman,
belastingadviseur
bij Loyens & Loeff

Afschaffing pensioen in eigen beheer

'De kogel is door de kerk. Op Prinsjesdag heeft het kabinet het Wetsvoorstel uitfasering pensioen in eigen beheer en overige fiscale pensioenmaatregelen gepubliceerd. Daarmee komt een einde aan jarenlange discussie en onzekerheid omtrent het pensioen in eigen beheer. Het einde van deze onzekerheid is misschien wel belangrijker dan de inhoud van het wetsvoorstel. Dit neemt niet weg dat ik ten aanzien van de inhoud van het wetsvoorstel graag de drie volgende kanttekeningen maak. Ten eerste resulteert de voorgestelde afkoopregeling in een beduidend lagere belastingheffing dan afkoop van het pensioen in eigen beheer anno 2016. Echter deze afkoopregeling is (nagenoeg) niet voordeliger dan het opgebouwde pensioen omzetten in een oudedagsverplichting en vervolgens die oudedagsverplichting vanaf pensioendatum in termijnen uitkeren. Dit is het gevolg van de progressieve tarieven van de inkomstenbelasting en het feit dat degenen die de AOW-leeftijd hebben bereikt, geen sociale premies meer verschuldigd zijn over pensioenuitkeringen. Ten tweede merk ik op dat voor toepassing van de afkoopregeling en het oudedagssparen geldt, dat de eventuele (ex-)partner van de DGA zal moeten instemmen. Er lijken echter weinig redenen voor een (ex-)partner om akkoord te gaan met een vrijwillige vermindering van zijn of haar (afgeleid) recht op (bijzonder) partnerpensioen. Het kabinet heeft gesuggereerd dat de partner wellicht buiten de pensioensfeer om kan worden gecompenseerd, bijvoorbeeld via de huwelijkse voorwaarden. Voor dit laatste is wellicht een rol voor de notaris weggelegd. Ten derde maak ik mij zorgen over een gebrek aan alternatieve vormen van pensioenopbouw door de DGA. De notaris zal daardoor nog meer dan voorheen zijn aangewezen op het notarieel pensioenfonds.'